

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

ABONAMENTE:
Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 lei pe an.
C-TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

APARE:
În fiecare Duminică.

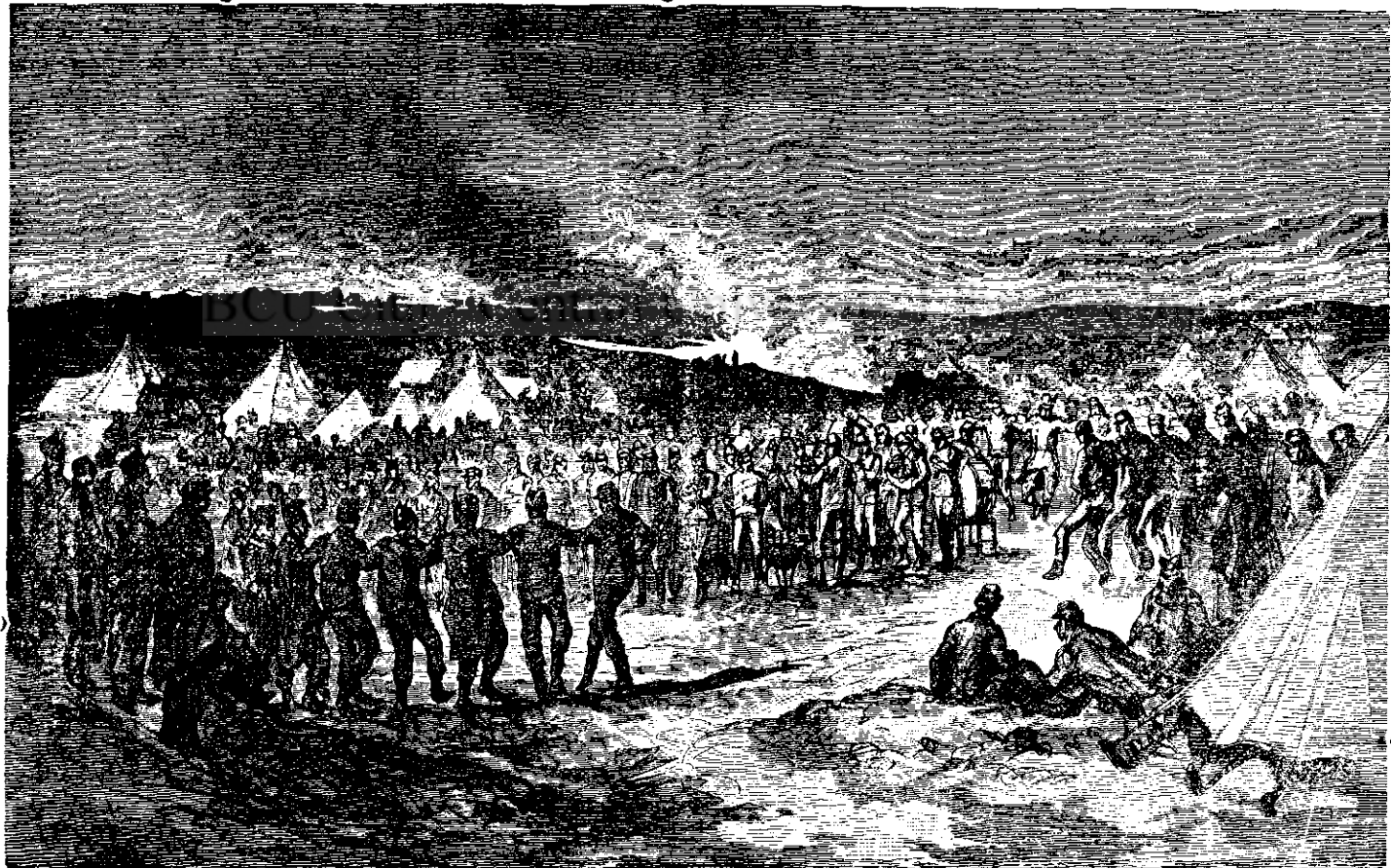
INSERTIUNI:
se socotesc după tarifa, cu prețuri moderate.
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.
C-TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

CETIȚI!

Am primit câte-va scrisori, care m'au supărat mult, nesfârșit de dureros. Am cetit din aceste scrisori o întreagă neștiință, o dureroasă neintere-

sare de lucrurile noastre și mai pe sus de toate o jalnică neprețuire a puterilor și a cunoștințelor proprii. Voiu schița, voiu pomeni așa în treacăt, câte-va din aceste scrisori, care ne dau mult de gândit.

Imi scrie o calfă de negustor, din *jurul Sibiiului*. Adecă din un ținut în care trăesc un i dintre cei mai deștepți ai poporului nostru. Și cere omul să-l recomand, să fie primit în *prăvălia*, în bolta însoțirii economice „Agricola“ din

Hora dela Plevna.

Hunedoara... Spune fratele, că „i-au spus pretini buni, că în bolta „Agricolei“ să află loc pentru o calfă de negustor. Câte vorbe, atâtea necumînțenii. „Agricola“ din Hunedoara n'a avut și nu are și nici nu vrea să aibă „boltă“ de mărfuri și apoi neavând boltă nu i-a putut spune nime fratelui din vorbă, că ar fi loc și pentru unul ca d-lui.

În altă scrisoare, un alt frate, țesător, „tocaciu“ (cum vrea să se cheme),

îmi cere să-l îndrept și să i dau sfaturi și sprigin ca să ajungă în lucrătoarea de răsboaie a „Reuniunii de agricultură din comitatul Sibiiului“.

Se înțelege că și îmbiierea aceasta e cel puțin o negândită socoteală, după-ce un atelier de țesături „Reuniunea agricolă din comitatul Sibiiului“, cel puțin în felul înțeles de omul meu nu a fost și nici nu este.

Din celelalte scrisori pomenesc pe

scurt încă numai două: Un moșier din un sat frunțaș, unde sunt patru învățători și doi proci, un notar de român și un jude, care a fost oficer, mă întrebă să-l sfătuiesc, dacă e bine sau nu, să meargă la congresul socialiștilor din Salonta.

Altul apoi îmi povestește pe glasul „ocoșelii“, cum a zădărnicit el în satul lui, alcătuirea unei tovărășii pentru asigurarea vitelor.

M'am crucit și mă crucesc și acum, când vă scriu rândurile acestea, cum de să află la noi astfel de oameni, care pot scrie scrisori, de felul celor pomenite mai sus.

O singură tălmăcire pot găsi mirării mele. Oamenii aceștia n'au ascultat nici-odată de sfatul frunțașilor lor și nu cetesc în viața lor o gazetă românească. Căci de-ar face ori una ori alta, n'ar scrie și n'ar întreba bazaconii de cele pomenite.

Ne doare mai ales faptul, că vedem, că bărbații știutori de carte, bărbații noștri la care ținem, mult nu își iau osteneala, ca în Dumineci și în sâmbători cel puțin, să cetească ce scriu gazetele acele ale noastre, care sunt scrise *anume pentru popor*. De-acolo ar fi putut vedea și scriitorul meu cel dintâiu că „Agricola“ din Hunedoara nu e prăvălie de piper. De-acolo din gazete ar fi putut vedea și al doilea că „Reuniunea de agricultură din comitatul Sibiului“ nu are lucrătoare de „tocaci“ stabili. Tot din gazetele noastre ar fi putut ceti și ceilalți pomeniți mai sus, că ce loc au avut Românii la congresul socialiştilor din Salontamare și în sfârșit că ce rău a făcut acela, care a împedecat alcătuirea unei tovărășii pentru asigurarea vitelor.

Din gazetele noastre toți scriitorii scrisorilor pomenite mai sus ar fi învățat câte ceva și nu s'ar fi făcut de rușine cu întrebări fără rost.

FOIȚĂ

Hora dela Plevna.

(Vezi ilustrația).

Colo'n Plevna și 'n redute
Stau păgânii mii și sute
Stau la pândă tupilați
Ca zăvozi de cei turbați.
Lasă șadă mari și mici...
Trageți hora mei voinici!

Sus în tabăra turcească
Dat-a tusa măgărească
Răpciugoșii crunt tușesc *)
Cu ghiulele'n noi stropesc.
Lasă crepe, mici și mari...
Trageți hora mei tunari!

Jos în vale pe câmpie
Bași-buzuci de căsăpie
Și Cerchezi mereu cumpliți
Rup cu dinții din răniți.
Las' să rupă... rupe-i-ași!
Trageți hora Călărăși!

Ziua, noaptea gloanțe plouă
Tot pământu-i ud de rouă.

*) Așa polecesc ostașii români tunurile turcești.

Și apoi întrebările din scrisorile pomenite sunt numai pilde luate din miile de întâmplări de felul acesta.

Aveți, dragii mei săteni, gazetele noastre și Dzeu v'au dăruit cu copii, care au dorul și știu să vă cetească aceste gazete. *Cetiți-le! În casa nici unui Român să nu lipsească baremi o gazetă românească!!*

Vasile C. Osvadă.

Mana viilor sau peronospora și mijloacele contra ei.

Una dintre boalele cele mai periculoase ale viței noastre de viie este și așa numita mana viilor. Neaflând vița apărută contra ei, ea poate să le atace atât de repede și în măsură atât de mare, încât o poate distruge în 24 ore, mai ales primăvara când frunzele și lăstarii sunt încă tineri și fragezi. Am scris despre această boală și în anul trecut, scriem și acuma și vom scrie mereu, despre ea, fiindcă tot mai avem viieri, care nu vreau să înțeleagă sau sunt prea nepăsători să întreprindă o lucrare împreună cu puțină cheltueală, prin care își pot asigura recolta de struguri mereu amenințată de o mulțime de neajunsuri.

Pentru a înțelege mai bine rostul stropirii cu o soluțiune de peatră vinetă a viței contra manei, credem nimerit a descrie mai pe larg această boală. Toți proprietarii de vii știu că mana atacă toate părțile tinere ale viței: lăstarii, ciorchinele în floare, strugurii cruzi, dar mai cu seamă foile. Cele dintâiu semne de boală se observă la foi prin niște pete albe, făinoase, așezate pe partea de desubt și dealungul vinișoarelor lor. Nu mult după aceasta se ivesc în drep-

tul lor și pe partea de deasupra a foilor tot niște pete, însă de o culoare galbenă spălăcită la început, și apoi se tot închide din ce în ce, până-ce devin roșcate. Dacă boala a fost oprită în loc prin stropire sau prin secetă, aceste pete se rup lăsând găuri în frunze, care de altcum rămân pe lăstarul din care au crescut. Dacă boala se prelungește sau se repetă, petele se întind peste întreaga foaie, care de regulă cade. Pe celelalte părți ale viței, boala se arată tot sub formă de praf, devenind cu timpul roșcat ca și pe frunze.

După-cum s'a dezvoltat boala, mai tare sau mai puțin și stricăciunile pricinuite acestor părți ale viței sunt diferite. Lăstarii cruzi atacați pot să se usuce în întregime; cei mai în vârstă rămân numai pătați, ear florile pot fi distruse toate sau numai o parte din ele. Tot asemenea se întâmplă și cu strugurii. Deși ei sunt mai rar atacați, totuși de multe ori sunt acoperiți de mană îndată ce încep a se forma, ceea-ce împedecă dezvoltarea lor.

Stricăciunile cauzate de mană depind totdeauna de la întinderea boalei și de timpul când e atacată vița. S'au văzut vii stricate de mană în 24 ore, altă dată totala nimicire a foilor durează timp mai îndelungat și numai după ivirea repetită a boalei. Dacă viia este atacată pe timpul înfloririi și pe urmă nu a mai dat mana peste ea, roada se împuținează, însă strugurii rămași se coc. Când este atacată cu vehemență, cum se întâmplă mai adese-ori prin Iulie și August, strugurii rămân toți, însă nu se mai coc, rămân acri, ear vinul stors din ei e slab și se strică ușor. Nu avem însă pagubă în viie numai în anul, în care a fost atacată de mană. Influența ei se resimte și în anul următor, cu deosebire dacă viia a fost tinără. Ea poate peri chiar cu totul. (Va urma).

ENRICO CASTELNUOVO

NAUFRAGIU

(Urmare).

Am văzut pe căpitanul că se apropie. În mână avea un revolver; se întoarse cătă călătorii care se îmbulzeau ca niște sălbatici.

— Cine nu se supune fără condiție poruncilor mele, îl împușc, striga cu glas, care nu mai lăsa vre-o îndoială că are să îndeplinească ceea-ce spune.

— Luntrea e plină, se auzi de pe o barcă.

— Deslegați-o și căutați să scăpați, porunci căpitanul.

— Îndărăt! strigă unui flăcău tinăr care voia să sară în luntre.

Intr'aceste, mulți săriră în mare; unii mânăți de spaimă, alții împinși de nebunia ce-i cuprinsă, ear' alții din nerăbdare. Unii poate-că sperau să scape astfel mai iute de suferințe, alții credeau că-i va lua o barcă, și ear' alții căutau să ajungă țărâmul înotând.

V. Alexandri.

**) „Vine-o scroafă că să fete“, polecră dată de ostașii români la bombele turcești.

DIN LUME

Turburările din Croația.

Turburările din Croația erau o întorsătură gravă. Demonstrațiunile contra Ungariei devin violente. În multe localități numai cu forța armată sa putut restabili ordinea. Sunt mulți răniți și chiar morți. Cu deosebire oficiile gărilor sunt ținta atacurilor demonstranților. În districtele Delnice și Susac și în orașul Buccari sa decretat statariul.

Situațiunea în Balcani.

În urma energicelor măsuri luate de către Turcia contra bandelor revoluționare bulgare, mișcarea acestora pare a se fi potolit. Cu toate acestea conducătorii bulgari caută să mențină spiritul revoluționar în popor. Astfel pe la sfârșitul săptămânii trecute eară a fost o luptă mai mare în vilaietul Monastir în care toți bulgarii au fost uciși.

Sat bulgar distrus cu totul.

Banda de sub comanda lui Belcev a fost surprinsă la Banița, 15 kilometri departe de Sere. În luptă cu trupele turcești, Belcev a căzut dimpreună cu aproape toți oamenii săi. Numai opt a scăpat, refugiindu-se în munți. După luptă Turcii au strins întreaga populațiune a satului, care număra 115 case, la un loc afară și i-au măcelărit, necruțând nici femeile nici copiii. Apoi a dat foc satului. Din întreaga populațiune numai 15 suflete au putut scăpa.

Albanezii și armata turcească.

Ațiunea armatei turcești nu a dat nici un rezultat din cauză că nemulțumiții sau retras cu conducătorii lor în munți unde trupele turcești nu îi poate urmări.

— Poate-că ași fi putut să ajung și eu să sar în vre-o luntre. M'am dat însă la o parte și am făcut loc altora. Nu din bunătațe prea mare însă, nici pentru-că 'mi-ar fi fost urît de vieață, ci pentru-că mă covârșise o lene neînțeleasă, încât nu eram în stare să-mi mișc trupul. Răsufierea 'mi-se oprise, limba par'că 'mi-a amuțit; nu știam să mă mișc din loc.

E ușor de înțeles, că cei care călătoriau pe diferitele clase, aici se amestecau la olaltă. În marea încurcătură nu mai văzui pe nici un cunoscut. Poate-că 'i-am și văzut de altfel, dar' nu 'i-am recunoscut... Imi veni în minte părechea Riani. Mă gândii la cuvintele zise aseară de bărbat... poate-că a avut presimțire despre cele-ce au să se întâmple. Mă întrebam în mine!

— Oare unde vor fi? Pe bord? Au scăpat? S'au înecat?

Deodată auzii că mă strigă două voci. Erau ei.

Se răzimai nemișcați de un catarg. Mână în mână. Atât de frumoși, așteptau

Știri diverse.

• **Ilva**, casa de economii, societate pe acții în Ilva-mare este numele unei noi bănci românești a se înființa. Societatea se înființează cu un capital social de 50.000 cor., se poate ridica la 100.000 cor. și împărțit în 500 respective 1000 acții à 100 cor. valoare nominală. Termenul pentru subscrierea acțiilor este până inclusive 30 Iunie 1903 st. n. Un prospect detaliat precum și o coală de subscriere pentru acții se află și la redacția revistei noastre la dispoziția amatorilor.

• **Insoțirea comercianților cu ouă din Budapesta** înființează acolo o secțiune de neguțători specialiști în acest comerț, pentru constatarea ouălor. În fruntea fundatorilor stau Vámos Gustav, șeful firmei Vámos și Bruszt. Statutele sunt deja înaintate spre înțărare, și nu peste mult se va ținea adunarea de constituire.

• **Făină albă în mod artificial**, (meștersugit). Un morar englez a aflat un mijloc, prin care cu ajutorul oxigenului se poate albi făina. Foile engleze de specialitate spun, că culoarea făinei albe e atât de curată și a produs un interes atât de viu, că în Liverpool spre acest scop s'a înființat o societate. Această făină are avantajul, că e foarte trașnică (ține 1/2 an) și ori-și-când e bună de copt.

• **Societatea lăptarilor din Holsteinul de răsărit** a arătat în Hamburg o filială de unt. S'au vândut 269 treimi de tone unt de calitate primă à 98.97 mărci și 37 treimi de tone unt de calitate a doua à 96.15 mărci preț mijlociu. Ar fi cu scop, dacă societățile noastre de lapte, care în timpul din urmă importează tot mai mult lapte pe

moartea având întreaga conștiință a raiului lor plin de dragoste... și așteptau cu hotărâre, fără frică.

— Îi privii câțva timp zăpăcit, apoi mă apropiai de ei și le zisei:

— Încercați, poate să scăpați... înainte!

Abia că rostii aceste cuvinte și corabia se cutremura. În urma unei încercări de a o urni din loc, se înclina pe o parte. Strigăte de groază se auzau de pretutindeni. Valurile ce deteră peste noi, ne aruncară în apă. Căzurăm mulți. Încercări nebune se făceau în jurul meu: oamenii căutau să scape. La lumina licărindă a unei făclii zării pe soții Riani. Se luptau desnădăjduți. Fiind un bun înotător, în câteva clipe îi aiunsei. Riani îmi striga cu vocea stinsă:

— Scapă pe Maria.

Se despărți cu puterea de nevastă-sa, deși aceasta striga din răspuțeri:

— Nu, nu, Camillo! Nu vreau să scap... nu vreau... Camillo!

Riani se perdu sub valuri.

Când nu-l mai văzu, tinăra lui soție

piețele germăne ar înființa și ele filiale de unt în piețele mai principale ale Germaniei.

• **Râncezirea untului**. O. Iensen pe baza mai multor experiențe dovedește, că râncezirea untului nu o cauzează temperatura mai ridicată, nici lumina soarelui sau atingerea cu aerul, cum s'a crezut până acum, ci organisme microbice. Acești bacili sunt: Cladosporium butyr., bacterium prodigiosum și oidium lactis, cari strică untul. Și deoarece acestia se află în măsură mai mare sau mai mică în ori-ce apă, e de crezut că ajung în unt prin atingerea acestuia cu apa.

• **Banca generală română (București)** și-a încheiat bilanțul pe 1902 cu un deficit de 103.845 franci, deoarece venitul curat al băncii de 1,316.253 franci i-a stat în față pierderea de 1,402.098 fr. ce a avut-o cu negoțul de bucate. Din cauza aceasta negoțul cu bucate să licuiează.

• **Țesătorie și torcătorie de in și cânepă**. Firma: Frații Deutsch din Bielitz înființează într-o localitate corespunzătoare din comitatul Baci o mare fabrică de cânepă, de pânzărit și torcătorie de in. Fabrica va fi sprijinită de stat și va avea să prelucra în și cânepă de pe circa 3000 de jug. cat.

• **Cartelul fabricelor de sticlărie în România**. O firmă de sticlărie din București a intrat în conțelegere cu cinci fabrici de sticlă române, pe baza căreia acestea i-au încredințat vânzarea fabricatelor lor. În urma acestei înțelegeri prețul sticlării a crescut cu 40%.

• **Exportul mărfurilor din Ungaria în Austria** a fost în luna Februarie de 62.8 milioane cor., ear' din Austria s'a importat la noi de 73.8 milioane, mai mult ca în anul trecut la export cu 4.7, ear' la import cu 7.7 milioane cor. Dintre toate grăul a avut exportul cel mai mare, ear' importul bumbacul.

— Își perdu simțirile. Mânile îi căzură dealungul trupului, ochii 'i-se închiseră. Părul ei bogat îi acoperia umerii goți; basmaua, ce-i acoperia gâtul, fu luată de apă; îi simțiam sub mâni bătaia inimii.

O țineam tare. Inotam, inotam din răspuțeri. Ajunsei o luntre. Tocmai voiam să rog ajutorul persoanelor de pe luntre, când tinăra femeie se deștepta din leșinul ce a fost cuprins-o. Se uita cu ochii mari:

— Nu, îmi striga, nu: Indură-te de mine... Lasă-mă să mor... Camillo, te voi urma!

Nu ascultam cuvintele ei. Cu putere supraomenească încearcă atunci să scape din brațele mele. În lupta înferbentată ce se încinse între noi, un val ne acoperi și trupul ușor și subțire al Mariei îmi scăpa din brațe...

(Va urma).

PENTRU MESERIAȘI

Curățitul blănilor. Acuma când nu mai avem teamă că va trebui să folosim blănilor până la eara viitoare, trebuie ca înainte de a le pune la locul de păstrare peste vară să le scuturăm de praf și să le curățim cât se poate de bine. Blănilor le putem curăți foarte frumos în modul următor: Încălzim într-o oală tărăite de săcară până-ce sunt atâta de ferbinți încât să le poată abea suferi mâna; apoi deșertăm aceste tărăite pe blăni și le frecăm bine, cu toată puterea. În urmă batem și scuturăm blănilor, până-când cad toate tărăite. Blănilor se fac strălucitoare și chiar blăni albe se fac ca nouă. Această metodă e foarte obicinuită în Rusia.

Pentru brutari. Pănilor și jimblele capătă o culoare frumoasă lucie, dacă se ung, după-ce se scot din cuptor cu următoarea compozițiune: 30 grame făină de cartofi se amestecă cu apă rece până se formează un fel de aluat; după aceea mestecând meru cu o lingură adăogăm un litru de apă ferbinte.

Curățirea vaselor de tinichea (pleu). Vasele de tinichea se fac ca argintul dacă le spălăm cu leșie de cenuse și câte-va cepe și le frecăm cu nisip. La urmă le clătim cu apă curată.

Medicul casei.

Oprirea curgerii de sânge din nas.

Un mijloc simplu pentru a opri în cele mai multe casuri curgerea de sânge din nas este următorul: ținând gura închisă inspirăm (tragem) cu putere aerul pe nas, apoi astupând nările, strângându-le cu degetele, espirăm (dăm afară) aerul pe gură, acuma deschisă. Aerul rece ce-l tragem prin nas face ca sângele ce curge prin nas, să se închege și astupă astfel locurile pe unde ese. Dacă am expira aerul cald din plumăni tot prin nas, sângele s'ar deschega și ar curge earăși; de aceea îl expirăm pe gură. Repetind de câte-va ori această procedură, vom observa, că sângele încetează a mai curge pe nas.

Băi ferbinți de picioare.

Băi ferbinți de picioare sunt un mijloc excelent contra congestiunilor (ridicării sângelui) la cap și a tuturor boalelor ce stau în legătură cu ele, precum: durere de dinți, inflamațiuni de ochi, curgeri de sânge pe nas și altele. Ca bune s'au dovedit și la tot felul de morburii ale picioarelor. Dacă facem băile acestea peste zi, e bine ca în urma lor să facem îndată o preumblare, ca picioarele se nu răcească. Seara vom fricționa picioarele după-ce l-am șters bine. Ca efectul băilor ferbinți se fie și mai eficace putem să adăogăm apei ceva spirt sau ca o mână de sēmēnță de muștar sau sare. Mai mult de 20 minute nu e ertat a ținea o bae; la bolnavi și copii 10 minute.

PENTRU ECONOMI

Apă și sare pentru porci.

Odată cu ivirea verei vine și timpul de chin pentru porcii noștri. Căldurile mari le devin insuportabile și le produce câte odată și boale, cari le causează moartea. Pentru a se răcori se tăvălesc în noroiu și mocirlă, deși preferă apă curată și proaspătă, dacă pot ajunge la ea. Dacă cu toate acestea se culcă în mocirlă este un semn că le lipsește sarea necesară, în mâncarea ce li-o dăm, de care nici celelalte animale ale noastre nu se pot lipsi.

Rațele distrugătoare de insecte vătămătoare în grădinile de pomi și legumi.

În nimicirea insectelor stricacioase numai atunci vom avea succes desăvirșit, dacă o executăm regulat și de repețite ori mulți ani de arândul. În lupta grea contra lor omul ia în ajutorul lui ori-ce ajutor 'i-se oferă. Astfel avem paserile noastre de curte, care toate sunt foarte lacome după insecte. Astfel avem găinile, însă ele ne pot deveni stricacioase prin scormonitul lor, îndată ce s'a sămănat și sădit grădinele noastre și până-ce plantele sunt tinere. Neîntrecute sunt în această privință rațele. În prima linie nu ne strică ordinea în grădinile noastre prin scormonit; în schimb însă, cunoscând marea lor poftă de mâncare putem fi siguri că ori-ce insect care le vine în cale este condamnat la moarte. Chiar melcii golași, care îi putem strânge și nimici cu atâta anevoință sunt toți găsiți și mâncați de rațe.

Unt proaspăt rînced.

Unt proaspăt, care a devenit rînced putem să-l îndreptăm dacă îl punem mai întâiu în apă care ferbe; după-ce s'a topit, limpezit și răcit îl strângem de pe apă. După aceea îl frământăm bine în apă, în care am topit la un litru apă câte un gram sodă. Scos și stors untul din această apă îl punem în altă apă, căreia am adăogat puțin oțet. Soda înlătură materia brânzoasă care dă mirosul de unt rînced, ear' oțetul face, nevătămătoare soda care ar mai fi rămas în unt. Untul astfel curățit se frământă în fine cu lapte dulce; care îi redă gustul untului proaspăt.

Alifie pentru unghia copitelor crepate.

O bună alifie pentru unghii crepate la copitele cailor se face din părți egale de miere și ceată galbenă, care le topim împreună la un foc domol și le amestecăm bine la olaltă. Cu acest amestec fluid ungem cu ajutorul unei pensule toată copita, bine curățită mai nainte, atât pe deasupra cât și pe dedesub și cu deosebire crepăturile în unghie. Repetând aceasta mai de multe-ori, copita se vindecă în cele mai multe casuri.

Curățitul callor albi.

Părul de pe părțile corpului calului, cari vin în atingere cu gunoi, capătă o culoare galbenă, care nu ese prin țesălat și periat și nici chiar prin spălat cu apă. Pentru a îndepărta astfel de pete pulverisăm (pisăm) cărbuue de lemn și îl amestecăm cu apă până ce se face ca o coacă moale. Cu acest amestec ungem din gros părțile îngălbenite și le lăsăm să se usuce. După aceea îndepărțăm cărbunele cu șomoege de pae și țesăla. Părul va deveni astfel earăși alb.

Advocatul poporului.

In atenția doicelor.

Sunt femei, mai ales la orașe, că întemplându-se să le moară copilașul curând după naștere, ele iau spre nutriție și îngrijire copii străini; se fac doice. Unele dintre ele însă nu pun grija cuvenită pentru copil, cu toată că acela odată luat spre îngrijire, trebuie să-l considere ca și al ei propriu. Așa se întemplă apoi, că în cas că copilașul se bolnăvește, doica nu-i umblă în rînd, ci îl lasă în voia sorții, pe de o parte fiind-că zice că copilul nu e al ei, ce se mai și cheltuească, pe de altă parte zice, că doar el și așa nu știe spune ce și unde-l doare și astfel nici medicul nu știe ce leac să-i dee.

Astfel de neglijări se pedepsesc însă de lege, care zice că ori-ce persoană, care ia spre îngrijire vre-un copil străin, și nu-i umblă în rînd în cas de morb, dacă copilul este sub șapte ani, se pedepsește cu câte 10 fl. (Art. de lege 14, §. 20. 21 din anul 1876).

Pentru femei.

Înghetată de fructe în 15 minute.

În case civile nu ar trebui să se facă înghetată mai rece de 16 grade, mai ales unde trebuie se facem economie în întrebuințarea gheței. Foarte adese se comite greșala că înghetate de fructe se fac mult prea dulci, din care cauză nu înghetă. Se crede adecă că prin zăhar mai mult să va tăia acreala fructelor care dela sine sunt acre. Zăharul numai maschează (ascunde) acreala, însă nu o înlătură. La prepararea astfel de înghetată se recomandă a se folosi următoarele cantități: pentru înghetată de coacăză [strugurei, ribisle], 4 $\frac{1}{2}$ deciltri zamă de coacăză 5 $\frac{1}{2}$ deciltri apă, 30 decagrame zăhar pisat; înghetată de smeură, 5 deciltri zamă de smeură, 5 deciltri apă și 30 decagrame zăhar pisat; înghetată de fragi, 6—7 deciltri zamă de fragi, 3—4 deciltri apă, 30 decagrame zăhar pisat și ceva zamă de lămâie după plăcere; înghetată de zarzăre, zarzăre foarte bine coapte să curățată de coajă, se ferb un moment, apoi se presează; după-cum sunt de dulci se ia: 5 deciltri zamă de zarzăre, 5 deciltri apă și 30 decagrame zăhar pisat. Se mai adaugă și puțină vanilie. La toate vedem că la înghetata de fructe proporțiunea rămâne tot aceeași, adecă: lichid (zamă de fructe dimpreună cu apa) 1 litru la 30 decagrame zăhar.

NOUȚĂȚI

AVIS!

Rugăm pe D-nii abonați vechi și noi să binevoască a ne trimite suma, ce ne datorează, ca și noi la rîndul nostru se putem face față marilor cheltuieli, ce avem cu edarea și redactarea foilor noastre.

Noii episcopi dela Oradea-mare și Lugoj au depus Mercuri jurământul în mâinile Maj. Sale în Viena. A fost de față și ministrul de culte Wlassics.

Se crede, că instalarea episcopului dela Oradea-mare se va face în a doua jumătate a lunii Iulie. Ear' instalarea noului episcop Dr. V. Hossu din Lugoj la 12 Iulie, după festivitățile jubileului de 50 ani a Diecesei Lugojului.

Parastas pentru Dr. Ioan Rațiu. La 7 Iunie n., ziua de Rosalii, se va serba în Sibiiu un parastas, ear' în Cluj și Turda o liturghie întru odichna sufletului fericitului Dr. Ioan Rațiu.

Monach nou. C. Sa părintele Dr. Sebastian Olariu, profesor și director al institutului teologic gr.-or. român din Caransebeș a fost tuns întru monach Duminecă 9/22 Maiu, în Mănăstirea H.-Bodrog, primind numele de Iosif.

Act de mulțumire „Albinei”. Este tuturor cunoscut, că institutul „Albina” din Sibiiu a dat și anul acesta, ca de obicei, sume însemnate pentru scopuri școlare. Ea a primit zilele acestea o adresă de mulțumire dela ministrul de culte și instrucțiune publică r. u. pentru donațiile făcute spre scopuri școlare.

Alegere de deputat dietal în Dobra. In cercul Dobra din comitatul Hunedoara devenit vacant prin moartea deputatului Lázár Árpád, se va face în curînd alegere de deputat dietal. Intre candidați sunt și doi români: Dr. Aurel Vlad, avocat și directorul băncii „Ardeleana” din Orăștie și Dr. Aurel Muntean, avocat și directorul băncii „Dacia” tot din Orăștie.

Societatea de lectură „Inocențiu Micu Clain” a teologilor din Blaj arangiază Duminecă la 31 Maiu n. 1903 o *Serată literară-musicală* în memoria fericitului ei patron Ioan Inocențiu Micu Clain. Suprasolvirile se primesc cu mulțumită.

Cale ferată industrială Petrosa—Deva. Banca „Erdélyi egyleti bank rt.” a construit o cale ferată, arangiată pentru trasiune cu cai, în lungime de 5-9 klm. pentru transportul materialului industrial dela minele (baia) numită „Petroasa” până la stațiunea căii ferate din Deva. Zilele acestea ea se va preda comunicațiunii.

Arestarea unui judecător. Judele dela tribunalul din Budapesta Soós a fost dat în judecată pentru-că s'a lăsat să fie mituit și astfel a adus sentințe nedrepte. In timpul din urmă au intrat la judecătoria încă 6 ară-

tări contra judelei Soós. In urma acestor arătări judecătorul Soós a fost deținut și condus în arest preventiv.

O nouă tipografie română s'a deschis în Șimleul-Silvaniei (Szilágy-Somlyó) cu ziua de 1 Maiu sub numele „Victoria”, împreună cu librărie. Aceasta tipografie e chemată să umple un mare gol în ținuturile acele mult expuse, și merită tot sprijinul inteligenței române.

„Elias”. In biserica evangelică din Sibiiu s'a cântat Joi 21 Maiu de către corul de bărbați al Sașilor. „Elias” de Mendelsohn. Intre soliste s'a distins și d-șoara Delia Olariu, cunoscuta altistă din Sibiiu.

Nou preot în Deva. Duminecă s'a făcut alegerea de preot pentru parochia a doua, devenită vacantă prin moartea fostului paroch George Nicoară. Sinodul electoral a fost condus de protopresbiterul George Romanul. Candidații au fost: Cornel Popescu, student în filosofie la universitatea din Budapesta și Ilarie Gonța. Totalitatea voturilor date (103) le-a intrunit dl Popescu, care a fost proclamat ales.

Automobil între Baziaș-Orșova și Băile-Herculane pentru comunicație va introduce un întreprinzător din Timișoara cu incepere dela 15 Iunie. Pe amîndouă liniile vor circula zilnic câte 6 caré.

Leu scăpat din menagerie. In Pojon a scăpat zilele acestea un leu dintr'o menagerie. Păzitorul observând aceasta, s'a luat după el și cu o împușcătură bine nimerită l'a culcat la pămînt.

Unsoare falsificată. In Sibiiu s'a dat peste o mare cantitate de unsoare falsificată. Două firme de acolo în adevăr fabrică unsoarea și apoi o trimit în toate părțile țerii. Modul cel mai simplu al falsificării unsoarii de porc este, că producătorul toarnă apă în ea și atîta o mestecă, până-ce apa se amestecă deopotrivă cu unsoarea. Falsificarea aceasta se poate ușor dovedi, dacă topim unsoarea repede la foc. Unsoarea amestecată cu apă s'întinde tare, până când părțile de apă evaporază. Un alt mod de a falsifica unsoarea, însă mai complicat este: când se curăță șeul de pe mațele vitei, acela se scurge (stoarce) în apă rece, și apoi se amestecă cu tartru (Weinstein). Șeul astfel pregătit se topește și se amestecă cu unsoarea veritabilă până-ce devine uniformă. O astfel de unsoare se poate cunoaște după miros, ear' gustul ei e de multe-ori amar.

Calea ferată pe valea Someșului. Societatea căii ferate din valea Someșului a avut de cuget să prelungească calea ferată dela Bistrița-Borgo până la hotarul Bucovinei. Fiind însă greutățile și spesele împreunate cu aceasta cale de neînvins, plănuesc acum prelungirea rețelei din Betlean de-alungul Someșului. Comunele din jurul Bistrița-Năsăudului au promis societății cumpărarea de acții în valoare

de 1 milion coroane pentru acest proiect. Ele au mare lipsă de această cale pentru cele două fabrici de ferestru, băi, etc. ce se află pe acea linie. Orașul Bistrița e contra planului din urmă.

„Tipografia”, institutul tipografic pe acții din Sibiiu, nu și-a putut ținea adunarea generală la 20 Maiu, din cauză că nu s'au presintat destui acționari. S'a convocat deci o nouă adunare pe ziua de 5 Iunie.

Cutremur de pămînt. Vineri noaptea la orele 11 și 45 minute a fost un ușor cutremur de pămînt în Timișoara.

Falsificatori de lapte pedepsiti. Comisiunea administrativă a comitatului Timiș la arătarea însoțirii de lapte din Orczifalva a pedepsit cu câte 30 cor. pe doi economi de acolo, fiind-că laptele ce-l trimiteau însoțirii era amestecat cu lapte smântănit, ceea-ce se consideră de falsificare când îl vinzi sub numele de lapte nesmântănit.

Premiile pentru calfe și ucenici cari au avut obiecte la expoziția aranjată de camera de comerț din Brașov se vor distribui în curînd. Cei-ce și-ar fi schimbat într'aceia locuința sunt rugați a aduce această schimbare la cunoștința camerei de comerț.

Casina română din Brașov și-a ținut Duminecă adunarea generală, la ordinea zilei fiind alegerea comitetului. Au fost aleși în comitet cu mare majoritate dnii: George B. Popp, președinte, Simion Damian, vicepreședinte, Pavel Percea, secretar, Nicolae Dima, cassar, Lazar Nastasi, econom. Membrii în comitet: Dr. Ioan Hosanu, Petru Pop, Andrei Bărseanu, Iosif Pușcariu, Ioan Lengeru, Ioan C. Panțu, Ioan Dușoiu, Ioan Săbădeanu, Dr. I. Bunea, George Dima, Nicolae Bogdan și Dr. I. Moșoiu.

Vin artificial confiscat. Barna Imre din Leta-mare a fost pedepsit cu 200 cor., în cas de neplătire cu 10 zile temniță, pentru vin artificial (măestrit) pus în vînzare. 753 litri de vin ce mai avea a fost confiscat. Afară de aceasta trebuie să mai plătească 79 cor. spese de proces, vre-o 81 cor. diferite alte cheltuieli și la trei păgubiți câte 70, 76 și 60 cor.

Topitoare de in și cânepă în Săcuime Deoarece industria de casă a cânepii, precum și producerea acesteia e tot mai mult neglijată de Săcui și deoarece-ce comunele nu se gîndesc la un loc comun pentru topitul cânepii, și avînd în vedere că topirea ei în apele curgătoare este oprită, din cauze sanitare pentru vite și a pescuitului, vicișpanul comitatului Odorheiu a orînduit acum câtorva comune, ca neîntârziat să se gîndească la alegerea corăspunzătoare a locurilor de topitoare și să le înființeze încă în cursul acestui an.

Ce timp vom avea în Iunie. Faib cunoscutul prevestitor al timpului zice, că în primele 10 zile ale lui Iunie timpul e uscat. Temperatura este la început normală, dar mai târziu scade. Următoarele 10 zile sunt bogate în furtuni, ear' pe munți ninge, din ce rezultă scăderea temperaturii. În ultimele 10 zile timpul e ploios. Furtuni la început sunt rare, pe urmă dese, aducând ploi îmbelșugate pe lângă temperatură scăzută. 1—8 Iunie: furtuni numeroase, dar' ploaie relativ puțină. Temperatura e normală. 9—13 Iunie: timp uscat. Temperatura scade. Ziua de 10 Iunie e zi critică de rangul al treilea, dar' din cauza secetei nu se validează. 14—22 Iunie: Ploi mari, la sud multe furtuni, pe munți ninsoare. Temperatura, la început scăzută, se ridică repede peste temperatura normală. 23—30 Iunie: timp tot ploios. Furtunile scad, dar' în ultimele zile cresc earăși și sunt însoțite de ploi mari. Temperatura se coboară adânc sub cea normală. Ziua de 25 Iunie e zi critică de rangul prim.

Cine mă scapă definitiv de durerile astmatice și reumatice? Până de prezent acestei întrebări singur dl Müller Albert [Budapesta, Vadász. u. nr. 42/G.], a fost în stare să răspundă, deoarece rezultatul ce l'a ajuns prin crucea sa dublă electro-magnetică R. B. nr. 86967 este aproape de necrezut, pentru ceea-ce din partea bolnavilor reîn sănătoși și primește multe mulțumite.

O astfel de scrisoare i-a adresat d. e. cu ocaziunea anului nou Feit János din Biserica-albă : Prea st. dele Müller ! Prind peana, ca să-ți exprim cele mai ferbinți mulțumite pentru crucea R. B. nr. 86967 ce ați inventat, pentru-că eu prin folosirea aceleia m'am vindecat pe deplin de durerile reumatice ce mă chinuiau de 5 ani. Într'un timp zăceam în pat și nu mă puteam nici mișca; acum însă nu sunt silit să p-zesc patul. Cu toată stima: Feit János.

PENTRU INTREPRINZETORI

Cluj. — Pentru transportarea lemnelor de foc necesare fabricii de tutun (tăbăc) a se adresa ofertele până la 4 Iunie n. direcțiunii fabricii de tutun din Cluj. Vadiu 5%. Condiții tot acolo.

Cluj. — Pe seama fabricii de tutun sunt a se transporta despicături uscate de lemn de fag, neplutite, în decurs de 3 ani, câte 200—1000 m³. Ofertele până la 4 Iunie n. să se adreseze direcțiunii fabricii de tutun din Cluj. Vadiu 5%. Condiții tot acolo.

Făget. — Pentru exarândarea vâinii tirgurilor săptămânale din Făget, care se va face cu 1 Oct. n. pe timp de 6 ani, sunt a se înainta oferte până la 5 Iunie n. direcției financiare erariale (kincstári ispánság) din Lugoj. Prețul strigării K. 1840. Condiții tot acolo.

Panciova. — Pământurile domeniului Szeferkin de o întindere de 759.233 jugere se exarândază dela 1 Octomvrie, prețul

strigării 1002 cor. anual; dreptul de pescuit pe Dunăre, dela Bocsinit până la Ribizova se exarândază cu 1 Ian. n. 1904 pe timp de 6 ani; prețul strigării 1216 cor. Oferte sunt a se înainta până la 19 Iunie n. direcțiunii financiare erariale din Panciova. Condiții tot acolo.

Sighișoara. — Pentru repararea edificiului dela depositul de armăsari din Homorod, precum și pentru lucrul de zidărit la înființarea unei scaldătoare pe seama militarilor (preliminar 2454 cor.), mai departe pentru procurarea celor necesare la pompa căzanului sunt a se înainta oferte până la 3 Iunie n. oficiului de arhitectură din Sighișoara. Vadiu 5%. Condiții tot acolo.

„Biblioteca „Bunul Econom“.

Au eșit de sub tipar până acum broșurile:

1. Nutrețurile ierboase, cositurile (fênațele), prepararea fênelui și pășunile.
2. Economia porcilor, oilor și caprelor.
3. Sămânța plantelor agricole și sêmânatul lor.
4. Îngrijirea plantelor agricole în cursul vegetațiunii și recolta cerealelor.
5. Creșterea, nutritivă și îngrijirea animalelor domestice (Zootechnia generală).
6. Cunoașterea pământurilor agricole (Agrologia).
7. Agricultură generală (Lucrarea pământului. Plugul, grașa, tăvălugul și alte instrumente de mărunt pământul).
8. Îngrășămintele (gunoarea pământurilor) și irigațiunile (udarea pământurilor).
- 9—10. Prăsirea pasărilor de casă (gălițe, hoare). Găinile, curcile, găinușele (biblicile), găștele, ratele, porumbii (porumbii).
11. Cultura cerealelor. (Grâul, sêcara, orzul, ovêsul, meiul, lușca, cncuruzul (porumbul).
12. Cartoful, napul (sfecla), inul, cânepa, rapița, fasolea, linteaa mazărea, și cultura lor.
13. Economia cailor, vitelor mari cornute și bivoliilor.

Prețul unei bro-uri este 30 fileri (pentru România 50 bani).

Se pot comanda la administrația „Bunul Econom“, la librăria W. Krafft în Sibiu, la administrația „Tribuna Poporului“ în Arad și la librăria Archidieceșană în Sibiu.

Revênzătorilor se dă rabat potrivit.

Têrgurile din Ungaria, Transilvania și Bănat.

Dela 4—10 Iunie n. 1903.

Joi	4. Orăștie, Făgăraș, Dej.
Vineri	5. Barot, Câmpani.
Sâmbătă	6. Motșdorf.
Duminică	— — — — —
Luni	8. Marpod, Betlean, Eted, Ilia-Murêșană.
Marti	— — — — —
Mercuri	— — — — —

Calendarul vechiu și nou al săptămânii.

Duminica a 7-a după Paști, gl. 6, sft. 10.

Dum.	18 Muc. Teodot	31 (+) Rualile
Luni	19 M. Patriciu	1 Iun. + L. R.
Marti	20 M. Talaleu	2 Erasmus
Merc.	21 (+) SS. Const. și Elena	3 Clotildis
Joi	22 M. Vasilisc	4 Florian
Vineri	23 C. Mihail	5 Bonifaciu
Sâmb.	24 C. Simcon	6 Norbert

ȘTIRI COMERCIALE

Tîrgul produselor în Budapesta.

Timpul rece de Maiu a împedecat în toate părțile Europei dezvoltarea sâmnăturilor. Despre pagubele cauzate de îngheț din puține locuri se aud plângeri. Peste tot, după prevederile de acum, se speră că recolta va fi ceva mai sâbuță ca cea din anul trecut. Cu toate acestea pe unele locuri se crede a avea o recoltă nu numai bună, dar' chiar abundentă. Știrile acestea nu schimbă însă întru nimic piața cerealelor. Schimbare mai însemnată nu s'a ivit nici în comerțul extern (strêin). Timpul rece a stricat mai ales pometurilor decât sâmnăturilor, pentru a căror dezvoltare e necesar acum un timp cald. Mai mult a stricat timpul rece, rapiței, despre a cărei stare vin din toate părțile plângeri.

Față de puținul import de grâu și căutarea lui a fost slabă. — Ofertele pentru sêcară au fost mici. — Negocieri cu orș au fost puține. — Speculațiunea cu ovêsul a luat o direcțiune domoală. — Tot asemenea și cu cucuruzul. — Prețul oușlor, în urma importului puțin și în urma nunerului mare de cum-părători, se menține. — Unsoarea și cânășările din cauza prețului scăzut, au avut o căutare mai mare. Cu toate acestea a scăzut cu o cor. pr. 50 kgr.

Cursul pieții din Budapesta

— în 28 Maiu n. 1903 —

Per 50 kgr.		Per 1 kgr.	
Grâu . . .	7 45— 8 15	Piment . .	62 00— —
Sêcară . . .	6 65— 6 85	Cassia . .	86 00— 98 —
Orz	5 70— 6 10	Cuișoare .	92 00— 100 —
Mei	5 75— 6 10	Ghimber . .	75 00— 142 —
Ovês	5 95— 6 20	Paprică . .	70 00— 180 —
Cucuruz . .	6 30— 6 60	Ulei de in	75 00— 77 —
Rapiță . . .	10 70— 11 10	„ de rap.	62 00— 65 —
Trifoi	48 00— 63 —	„ de lem.	129 60— 148 —
Lucernă . .	48 00— 52 —	In brut . .	00 00— —
Mohor . . .	9 50— 10 50	Cânep. br.	64 00— 70 —
Măzêriche .	7 00— 7 50	Lână nsp.	120 00— 124 —
Fasole . . .	7 50— 12 —		
Mazăre . .	6 00— 7 —	Migdale .	175 00— 250 —
Mazăr. coj.	14 00— 22 —	Smochine	30 00— 38 —
Lințe	10 — 13 —	Alune . . .	138 00— 142 —
Pâsat . . .	5 75— 6 —	Stafile V.	60 00— 70 —
Mac	27 00— 29 —		
Sêm. de in	00 00— 00 —		
S. de cânep.	8 75— 9 50		
Prune . . .	12 75— 16 50		
Lictar . . .	15 50— 18 50		
Untură . . .	69 00— 69 50		
Slănină . .	57 00— 60 50		
Zahar brut	22 25— 22 50		
Cafea Iava	75 00— 120 —		
Caf. Santos	36 00— 38 —		
Caf. Portor.	78 00— 120 —		

Per 100 kgr.		Per 100 Litr.	
Miere . . .	100 00— 120 —	Unt proasp.	1 50— 2 16
Ceară . . .	130 00— 140 —	Caș Emental	2 10— 2 20
Nuci	30 00— 60 —	„ Groer . .	1 20— 1 40
Cartofi roză	5 40— 6 —	„ Trapist .	1 20— 1 50
Cart. galb.	5 00— 5 75	„ Liptau . .	0 88— 1 30
Ceapă roșie	3 00— 6 80	Brânz. de oaie	1 10— 2 40
Usturoi . .	12 00— 16 —		
Piper n . .	122 00— 142 —		

CURSUL MONETELOR

Galbinul	11 38
Napoleon d'or (20 franci) aur	19 06
20 Marce germane aur	23 42
Bilete germ. 100 Mărci	117 15
„ franceze 100 franci	95 20
„ române 100 lei	94 60

Prețul făinei din 22 Maiu n. 1903.

Per 50 kgr.

	0	1	2	3	4	5
	12 40	12 10	11 80	11 50	11 30	1 —
	6	7	7 1/2	8	Târâte	
	10 40	9 80	8 80	5 70	4 —	

Prim-colaborator: Const. P. Barcianu.
Redactor-responsabil: Aurel P. Barcianu.

MICI PUBLICAȚIUNI à 25 cruceri.

„IDEAL“ institut tipografie și librărie
in Hunedoara (Vajda-Hunyad).
 Serviciu prompt! — Prețuri ieftine!

Șindilă horjită și nehorjită
 precum și

Prăștilă de toată mărimea
 din lemn alb și fără noduri
 se găsește în ori-ce cantitate
 cu prețuri foarte moderate la
Nicolae Filimon lui Vasilie în Vinerea
 (192) u. p. Alkenyér. 1-6

La „Pannonia“ cafenea și restaurațiune
din Orăștie.
 In casele unde să află Pretura și Casieria
 se găsește beuturi și mâncări
 bune și ieftine.

De vânzare
10.000 litri vinars de prune
 2000 litri Șligoviță și
 150 măji metrice ovės!

Prețuri foarte moderate!
 A se adresa la
Iosif Indrieș, proprietar în Bokai.
 u. p. Alkenyér.

De vânzare
Cartofi Americani
 de bunătate extraordinară,
 cu prețuri foarte ieftine!
 să află la Administrațiunea
„Bunul Econom“
Orăștie (Szászváros).

Sz. 300-1903 kir. végrh. (191) 1-1
ÁRVERÉSI IRDETMEŒY

Alulit bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §§ ai értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbíróság 1902. évi V. 706 számú végzése következtében Dr. Kerekes János deési ügyvéd által képviselt »Someșana« hitel- és takarékpénztári intézet részvénytársaság és végrehajtató javára Fekete N. Mihály és társa szászvárosi lakosok és végrehajtást szene-

dettek ellen 600 kor. s jár. erejéig foganasított biztosítási (kiegítési) végrehajtás utján felül és lefoglalt és 2786 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: különféle butorok, zongora, tájképek, szönyegek, lámpa, porcelán és china ezüst edények nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbíróság 1903-ik évi V. 706/2 sz. végzése folyán 600 kor. tőkekövetelés ennek 1902. 10/IV-től járó 6% kamatai 1/3% váltó díj és eddig összesen 70 kor. 75 fillérben birólag már megállapított, valamint ezuttali 5 kor. 80 fillér árverés kitűzetési költségek erejéig Szászvároson adósok lakásán leendő eszközlésére 1903. évi június hó 18. napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűzetk és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében esetleg becsáron alul is, azonban csakis készpénzfizetés mellett, fognak a legtöbbet ígérőnek eladatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. § a értelmében ezek javára is elrendeltetik. A befolyandó vételár pedig birói letétbe fog helyezettetni.

Kelt Szászvároson, 1903. évi május 16.

Rács Árpád,
 kir. bír. végrh.

Care este coasa cea mai bună?

se întreabă mulțimea de economi, cari au încercut multe feluri de coase și adesea s'au înșelat. La aceasta răspundem din convingere: Coasa cea mai bună de pe lume este

Coasa de oțel numită „BUR“, cu marca „BUR“ cătăreț, care e făcută din cele mai nobile metale, mai ales din oțel de arșint și fiind de două-ori cătă întrece ori-că altă coasă. Usurătatea, durabilitatea și agerimea de tăiere a acestei coase sunt nemăsurabile.

Adresa de comandă este pentru întreg teritoriul Europei și Americii:
Winkler és Grauer, Kőbánya 20 sz.

Prețurile coasei de oțel Bur: 65 cm. lungime fi. 1.10, 70 cm. lungime fi. 1.15, 75 cm. lungime fi. 1.20, 80 cm. lungime fi. 1.25, 85 cm. lungime fi. 1.30, 90 cm. lungime fi. 1.35, 95 cm. lungime fi. 1.40.

La comanda de 5 bucăți, porto postal il plătește fabrica. Fiecare coasă, care nu corăspunde, fabrica o schimbă cu alta nouă pe speșel proprii. Să știe însă din experiență, că nici într-o miie nu se află una cea. — Descrieți! Nicovale și ciocan, părăchea 96 cr. — Nou! Cuta, bucata 26 cr. — Peatră de Ammergau 16 cr. — Verigi de strins coasa 20 cr.

Carol F. Jickeli, Sibiu. (La coasa de aur).

Coase: Lungimea 70 75 80 85 90 cm.
 1 bucată K. 1.60 1.60 1.60 2.- 2.-
 Bătută costă cu 10 bani mai mult.

Pentru fiecare bucată garantez. Adecă, eu schimb ori-ce coasă provăzută cu semnul [CFJ], care nu ar corăspunde, chiar și atunci, când ea a fost bătută și întrebuințată. — Economior le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasi aceasta. In decursul anilor s'a sporit foarte tare numărul coaselor vândute.

La cumpărare de 10 bucăți se dă o bucată pe de-asupra!

Nicovale, forma, fig. 2 3
 1 bucată K. —96 —86

Ciocane, fig. 5 à 250, 300 fig. 6 à 300 grame
 1 bucată K. —86 —91 1.-

Nicovalele și ciocanele să vënd pe lângă **garanție pentru fiecare bucată.** Fiecare bucată, care s'ar dovedi sau prea moale sau prea tare, se schimbă.

Verigi de coase. Fig. 3 13 15 Fig. 7. **Tocuri de cuți**
 pentru înțepenirea coasii. Dimensiunile 41/41 39/41 39/33 40/13 mm. șmățite pe dinauntru și pe dinafară
 1 bucată K. —24 —24 —30 —40 1 bucată K. —40.

Cuți, dela 10 bani in sus, in variație bogată. — Indesebi recomand: **Cuțile americane** 1 bucată K. —40.
Cuți de Bergamo vincte-inchise, cu s'mnul CFJ 1 bucată K. —80.

Toporiști de coase, obicinuite de lemn K. —44. — Toporiști pentru coase de holde (model introdus de Julius Teusch) 1 bucată K. —50.
 Greble de fer pentru coasele de holde, pentru a le șirofa pe toporiștele obicinuite de lemn. 1 buc. K. 1.30.

Brice de Solingen. Garantate dela K. 1.20 in sus.
 (141) **Bricege de Solingen** pentru atărnat. Lungimea întreagă: 8 9 11 ctm. 21-52
 1 bucată K. —31 —44 —50

Sala Restaurantului „Pannonia“ Orăștie.

Cabinet artistic de primul rang

DIORAMA (Photoplasticum).

Cele mai eficiente și cele mai comode

(189) **Călătorii prin lume.** 3—

Plastică admirabilă! ➤➤➤ Perspective grandioase!

In fiecare zi călătorie nouă cu 50 vederi.

Zilnic deschis dela 2 ore p. m. până la 10 sara.

Intrarea 20 fileri, copii 10 fileri.

Un gramophon din cele mai mari distrează
publicul cu cele mai frumoase arii.

— Cu dătinșă stimă —
Ecaterina Wittich.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

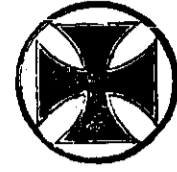
Nu e crucea lui Volta

Nu e mijloc secret

vindecă și înviează

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune
rării, că acest aparat

e a se da împreju-
vindecă boale vechi
de ani. 3—

(190) de 20

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, stăuturi de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, ausul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poștei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influenza, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria mea se află atestate încușe din toate părțile lumii, cari pretuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimito banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deoare-ce „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficiuș oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apretiat și cercetat. Deja estinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă indeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor.

Prețul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la morhuri cari nu sunt
mai vechi de 15 ani.

folosibil la copii și femei de
constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42 G. colțul
strada Kálmán.

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curții Regale în BUDA-PESTA.

Cancelaria și depozitele: Str. Rottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrássy 23.

(189)

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

21—52

Mai estin ca ori unde!

Haine de călușeri de vânzare sau de dat împrumut.

Mai estin ca ori unde!

Bumbac de țesut și ată de grzit
din fabricele cele mai renumite!

Mai estin ca ori unde
Tot felul de manufactură pentru trebuințele casei.
Comandele se execută repede și cu prețuri foarte moderate.

Prăvălia „La Româna“ a lui **ION LAZAROIU**

(145)

in Orăștie (Szászváros)

10—10